

DISLOCAREA TRUPELOR PE CALEA AERULUI – O NECESITATE PENTRU VÂNĂTORII DE MUNTE –

Colonel drd. Cristian Tiberiu CRISTESCU

*Locțiitorul comandantului Brigăzii 2 Vânători de Munte
„Sarmizegetusa”, Braşov
10.55535/GMR.2024.2.5*

In the current context of war, adaptation to the ever-changing situation is very important. Mobility in the battlefield is one of the main factors that make the difference. This article aims to highlight the advantages of mountain troops air deployment, hence the need to develop this capability for Romanian mountain troops.

In this regard, the article addresses the mountain troops air deployment as an additional capability necessary for mountain troops to successfully conduct military actions in mountainous-wooded terrain. Resorting to a qualitative type of research, the author presents a series of advantages arising from the establishment, within the mountain troops structures, of the structures capable of being deployed or parachuted into areas of operations that are difficult to access, as they exist in countries with tradition in this military specialty (Italy, Germany)

Keywords: mountain troops; air deployment; mountainous environment; capability; alpine parachuting;

INTRODUCERE

Adaptarea la un inamic modernizat, ușor dislocabil și imprevizibil este un subiect aflat din ce în ce mai des pe agenda Alianței Nord-Atlantice, cu atât mai mult dacă ne gândim la evoluția actualelor conflicte din vecinătatea țării noastre sau din Orientul Mijlociu. Capacitatea de luptă a unei structuri militare, fie că ne referim la evenimente care s-au desfășurat sau la contextul geopolitic actual, cu evenimente aflate în derulare, depinde din ce în ce mai mult de o serie de factori și principii de luptă ce funcționează în directă relație cu modul de înțelegere a utilizării forței într-un mediu de confruntare.

În războiul modern, supraviețuirea este esențială, având în vedere angajarea în luptă a armelor din ce în ce mai sofisticate și letale. Pornind de la noțiunea de *capabilitate* (Petrescu, Ioniță, 2020, p. 16)¹ de care o structură militară poate dispune la un moment dat, diferențele între armele utilizate într-o confruntare determină apariția și derularea unui proces continuu de cercetare și dezvoltare. În acest context, schimbarea tehnologică, aflată într-un perpetuu progres, poate produce efecte opuse, în funcție de modul în care sunt folosite forțele (Biddle, 2006, p. 34).

Pe baza acestor considerente și a experienței autorului atât în domeniul specific vânătorilor de munte, cât și în cel al parașutismului militar, articolul propune aducerea în atenție, prin recurgerea la o cercetare de tip calitativ, a necesității dezvoltării unor capacități cu ajutorul cărora structurile de vânători de munte să fie dislocate pe calea aerului. În acest fel, considerăm că putem proiecta un proces de cercetare în domeniu, pentru stabilirea unor linii directoare în vederea propunerii și, ulterior, a dezvoltării unei asemenea capacități de luptă pentru trupele de vânători de munte.

¹ „Abilitatea de a executa acțiuni în scopul îndeplinirii unor obiective”. În *Legea nr. 203/2015 privind planificarea apărării*, publicată în *Monitorul Oficial*, nr. 555, din 27 iulie 2015, art. 13, alin. (1).

În războiul modern, supraviețuirea este esențială, având în vedere angajarea în luptă a armelor din ce în ce mai sofisticate și letale. Pornind de la noțiunea de capabilitate de care o structură militară poate dispune la un moment dat, diferențele între armele utilizate într-o confruntare determină apariția și derularea unui proces continuu de cercetare și dezvoltare.

În cadrul unor acțiuni militare, în zona alpină este necesar a fi dislocate forțe specializate, structuri militare capabile să desfășoare misiuni de luptă, apte pentru supraviețuire și acțiuni independente, cu autosusținere, în acest areal. Aceste structuri militare sunt vânătorii de munte, ale căror acțiuni se desfășoară preponderent în mediul alpin și împotriva unui adversar pregătit să acționeze în același mediu de acțiune.

SPAȚIUL ALPIN – CARACTERISTICI GEOGRAFICO-MILITARE

Din punct de vedere geografic, spațiul alpin este acea parte a unui masiv muntos, plasată deasupra zonelor împădurite, la înălțimi cuprinse între 1.700 și 2.544 m, acoperită cu pășuni, păduri de arbori pitici (jnepeni, ienuperi) (Oancea et al., 1987, pp. 35-37), lipsit de comunicații și localități, cu versanți abrupti, greu de abordat, unde bat vânturi și viscole puternice, caracterizate de temperaturi foarte scăzute în anotimpurile reci și noaptea, prin existența, pe timpul iernii, a unui strat gros de zăpadă, iar vara, în timpul zilei, printr-o temperatură mai ridicată, unde domină razele ultraviolete, care pot afecta specia umană.

În cadrul unor acțiuni militare, în zona alpină este necesar a fi dislocate forțe specializate, structuri militare capabile să desfășoare misiuni de luptă, apte pentru supraviețuire și acțiuni independente, cu autosusținere, în acest areal. Aceste structuri militare sunt *vânătorii de munte*, ale căror acțiuni se desfășoară preponderent în mediul alpin și împotriva unui adversar pregătit să acționeze în același mediu de acțiune. Astfel de structuri ajung la un grad ridicat de eficiență datorită nivelului de pregătire și capacităților pe care le dezvoltă. Este necesar, în aceste circumstanțe, să înțelegem că anumite principii ale luptei, precum capacitatea de efort, manevra, economia de forțe și mijloace, viteza, surprinderea inamicului, pot înclina semnificativ balanța în favoarea celor care le respectă și pot să le aplice. Mai mult, în contextul unor profunde evoluții tehnologice în domeniul militar, are loc și o evoluție „rapidă a mecanismelor, echipamentelor, tehnicii și procedurilor care trebuie menținute la un nivel înalt de dezvoltare” (Stanciu, Gimiga, 2023, p. 157), iar mediul operațional suferă modificări și transformări, ceea ce solicită permanent adaptarea tuturor actorilor la situația creată.

În mediul montan, aceste principii capătă o nouă fizionomie atunci când în ecuație sunt introduse componenta aeriană, transportul ori sprijinul cu foc. Oricare dintre tipurile de acțiune militară ar fi abordate, se poate construi o analiză comparativă în aplicarea acestor principii, în funcție de capabilitatea de dislocare pe care trupele alpine o au la dispoziție. Rezistența îndelungată în interiorul munților, în special în spațiul alpin, presupune îndeplinirea obiectivelor decisive ale tuturor operațiilor – de oprire, de nimicire (de respingere) a agresorului, menținerea cu fermitate a formelor tari din teren, păstrarea

sub control a comunicațiilor și localităților, chiar și atunci când adversarul a pătruns adânc pe unele direcții. Avantajele în teren muntos-împădurit sunt de partea structurilor mobile, adaptabile și flexibile, cu tehnică de luptă ușoară, specializate în lupta în mediul operațional montan, care sunt capabile de a desfășura acțiuni întrunite pentru perioade mai lungi de timp (Petriceanu, Ghelegeanu, 1977, p. 45). În munte, deplasările, manevra și acțiunile forțelor de sprijin, evacuările de tehnică ori cele medicale, precum și aprovizionările se realizează mult mai anevoios decât în teren șes, deschis.

DISLOCAREA TACTICĂ A FORȚELOR PE CALEA AERULUI ȘI DISLOCAREA TERESTRĂ A FORȚELOR – ASPECTE COMPARATIVE –

Având în vedere tendințele războiului modern, în condițiile executării acțiunilor și operațiilor tactice, atât cele cu caracter ofensiv, cât și cele clasificate drept defensive, necesitatea dislocării forțelor proprii într-un timp eficient, care să conducă la premisele favorabile dezvoltării manevrei, infiltrării, exfiltrării ori prepoziționării trupelor, devine o cerință esențială în executarea misiunilor.

O analiză comparativă elocventă pentru fundamentarea deciziei comandanților, fie că ne referim la lideri militari de nivel structură, fie că luăm în calcul desfășurarea unor operații militare de mare anvergură, ar trebui să raporteze ambele tipuri de dislocări atât la componentele analizei terenului, cât și la factorii care pot influența desfășurarea misiunii. Pentru o mai bună înțelegere a acestor considerente, propunem simularea unor acțiuni și operații militare în mediul montan. Din perspectiva dislocării tactice terestre, zona montană necesită atât o planificare minuțioasă a acțiunilor/operațiilor, cât și o exigență mult mai atentă asupra elementelor de analiză a terenului, astfel încât recunoașterile unor zone de interes să fie executate nu doar pe hartă, ci și în teren. Din prisma dislocării pe calea aerului, căile de apropiere nu sunt limitate/restricționate de obstacole naturale, ci doar de vreme.

Condițiile meteo nefavorabile (temperaturi scăzute ale aerului, precipitații, fenomenul îngheț-dezgheț) influențează acțiunile/activitățile desfășurate de personal, utilizarea echipamentelor militare, dar și exploatarea tehnicii specializate, cum ar fi șenilatele, ATV-urile (all terrain vehicle), UTV-urile (utility task vehicle) ori snowmobilele,

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Din perspectiva dislocării tactice terestre, zona montană necesită atât o planificare minuțioasă a acțiunilor/operațiilor, cât și o exigență mult mai atentă asupra elementelor de analiză a terenului, astfel încât recunoașterile unor zone de interes să fie executate nu doar pe hartă, ci și în teren.

Utilizarea, prin schimbarea destinației în funcție de necesități, a unor echipamente versatile în executarea diferitelor tipuri de operații desfășurate în cadrul dislocării pe calea aerului poate determina reducerea unor riscuri în ceea ce privește supraviețuirea în mediul montan, fie că ne rezumăm la insolație, degerături, deshidratare sau la ocuparea unei baze de patrulare.

expunându-le unor riscuri crescute din perspectiva dislocării tactice terestre. (F.T./V.M.-8, 2015, art. 0222).

Utilizarea, prin schimbarea destinației în funcție de necesități, a unor echipamente versatile în executarea diferitelor tipuri de operații desfășurate în cadrul dislocării pe calea aerului poate determina reducerea unor riscuri în ceea ce privește supraviețuirea în mediul montan, fie că ne rezumăm la insolație, degerături, deshidratare sau la ocuparea unei baze de patrulare.

Observarea unor activități/acțiuni ale adversarului devine cu mult mai facilă prin dislocarea pe calea aerului, pe când, pe cale terestră, forțele proprii sunt nevoite fie să utilizeze elemente înaintate, fie să infiltreze elemente de cercetare în dispozitivul acestuia.

Vegetația abundentă sau lipsa acesteia, mai ales în golurile alpine, constituie un dezavantaj în executarea deplasărilor îmbarcat, prin utilizarea blindatelor ori șenilatelor determinând îngreunarea și/sau chiar imposibilitatea dislocării tactice terestre. Pe de altă parte, în ceea ce privește utilizarea elicopterelor în realizarea dislocării pe calea aerului, vegetația abundentă constituie un impediment în stabilirea zonelor de aterizare.

În ceea ce privește mascarea și acoperirea acțiunilor/operațiilor militare, vegetația, limitările și restricțiile impuse de terenul muntos-împădurit, coroborate cu punctele-cheie ale acestuia, dislocarea tactică terestră necesită eforturi suplimentare atât pentru surprinderea forțelor adverse și evitarea surprinderii trupelor proprii de către acestea, cât și pentru menținerea mobilității, pe când executarea dislocării pe calea aerului ar mări mobilitatea și ar conduce la succes în surprinderea inamicului.

Ținând cont de faptul că, în arealul montan, cele mai multe acoperiri sunt naturale, reprezentate preponderent de punctele-cheie din teren (în special vârfuri, cote etc.), acestea devin obstacole deopotrivă pentru dislocarea tactică terestră și în ceea ce privește sprijinul prin foc, îndeosebi a celui executat de elemente de artilerie terestră. Dislocarea pe calea aerului prin utilizarea elicopterelor înlesnește atât deplasarea, cât și executarea sprijinului aerian apropiat pentru forțele proprii.

Avantajele tactice obținute pe calea aerului sunt mai mari decât cele derivate din utilizarea punctelor-cheie ale terenului, fie că ne referim la cote dominante, fie că este vorba de văi/cursuri de apă,

exploatate judicios îndeosebi de elicoptere în dislocarea tactică. Astfel, etapele operațiilor aeropurtate de desantare sau de debarcare din aeronave, precum și operațiile tactice de debarcare aeriană sunt mult mai eficiente decât deplasările tactice îmbarcate/debarcate/mixte ale forțelor proprii în ceea ce privește ocuparea unei zone/raion de staționare/regrupare.

Timpul folosit în dislocarea tactică pe cale terestră este uneori cu mult mai mare decât cel necesar pentru dislocarea forțelor proprii pe cale aeriană, ceea ce presupune dozarea efortului în funcție de momentele dislocării. Utilizarea blindatelor sau a șenilatelor în mediul montan atrage după sine un dezavantaj considerabil din punct de vedere tactic, dacă ar fi să considerăm evacuarea tehnicii de luptă în urma unor ciocniri/lupte de întâlnire înregistrate cu pierderi.

În dislocarea tactică terestră, utilizarea sistemelor de armament montate pe blindate/șenilate poate deveni problematică atât în condiții de vizibilitate redusă, cât și ținând cont de caracteristicile terenului muntos-împădurit (vegetație abundentă, obstacole naturale, zone înguste), pe când dislocarea tactică pe calea aerului ar permite executarea tragerilor directe asupra unor obiective, dar și posibilitatea utilizării unor sisteme de armament/muniții „inteligente” (e.g.: ghidate termic, telecomandate etc.), precum și organizarea comenzii și controlului din aer prin amenajarea unor puncte de comandă (Rus, Cioabă, 1988, p. 156).

Folosirea aparatelor de observare pe timp de noapte sau în condiții de vizibilitate redusă devine, în dislocarea tactică terestră, cu mult mai dificilă în condiții meteo nefavorabile (ceață, temperaturi sub 0°C), dar și prin prisma vegetației abundente. Dislocarea tactică pe calea aerului soluționează întrucâtva multe dintre variabilele observării acțiunilor forțelor adverse prin exploatarea punctelor-cheie ale terenului, dacă ar fi să ne gândim că orice punct al traiectului aeronavei devine o locație de exploatare tactică a acțiunilor adversarului.

Transportul trupelor pe calea aerului unește printr-o linie dreaptă punctul de plecare cu cel de destinație, micșorând, astfel, timpul necesar ajungerii forțelor proprii în zona de dislocare, pe când, pe calea terestră, pot fi înregistrate întârzieri cauzate fie de ocolirea unor obstacole naturale, fie pentru refacerea capacității de luptă a subunităților.

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

În dislocarea tactică terestră, utilizarea sistemelor de armament montate pe blindate/șenilate poate deveni problematică atât în condiții de vizibilitate redusă, cât și ținând cont de caracteristicile terenului muntos-împădurit, pe când dislocarea tactică pe calea aerului ar permite executarea tragerilor directe asupra unor obiective, dar și posibilitatea utilizării unor sisteme de armament/muniții „inteligente”, precum și organizarea comenzii și controlului din aer prin amenajarea unor puncte de comandă.

Etapizarea efortului forțelor proprii este direct influențată atât de nivelul de performanță atins în executarea marșului în teren muntos-împădurit, cât și de înzestrarea acestora cu echipamente și materiale menite să faciliteze înaintarea pe acest tip de teren, dar și crearea unor condiții minime de odihnă și hrănire.

Etapizarea efortului forțelor proprii este direct influențată atât de nivelul de performanță atins în executarea marșului în teren muntos-împădurit, cât și de înzestrarea acestora cu echipamente și materiale menite să faciliteze înaintarea pe acest tip de teren, dar și crearea unor condiții minime de odihnă și hrănire. Astfel, dislocarea tactică terestră devine problematică din perspectiva asigurării logisticii necesare desfășurării unor acțiuni/operații prelungite fie de un teren accidentat, greu accesibil cu tehnică, fie de condiții meteo nefavorabile. Pe de altă parte, acordarea sprijinului logistic prin desfășurarea unor apropieri/aterizări tactice elimină din ecuație terenul greu accesibil și, chiar dacă nu rezolvă în totalitate limitările/restricțiile impuse de vreme, se dovedește mult mai eficace.

Chiar dacă sunt mai eficiente în ceea ce privește economia efortului, a resurselor și, uneori, din perspectiva costurilor, operațiile specifice dislocării pe calea aerului nu introduc în acțiuni/operații și tehnica blindată a forțelor proprii. Totodată, dislocarea pe calea aerului rezolvă mult mai ușor problematica extragerii personalului propriu dintr-o zonă devenită periculoasă, fie că ne referim la retragere/regrupare, fie că implică evacuarea răniților/victimelor.

Terenul accidentat, muntos-împădurit, complică, de cele mai multe ori, alegerea traiectelor de zbor și adaugă o sarcină suplimentară de navigație și o presiune pe întregul echipaj, deoarece acestea au o marjă mică de eroare. În acest mediu, comandanții trebuie să evite mai mult obstacolele create de om de peste 46 de metri deasupra nivelului zonei de cădere pe o rază de trei mile marine, iar terenurile înalte sau dealurile pot fi considerate un pericol doar dacă reprezintă un obstacol de evacuare pentru aeronave (FM 3-99, 2015, p. 5, cap. V). Rutele directe pot fi rareori utilizate fără a expune aeronavele la un risc inacceptabil de detectare și distrugere de către inamic.

Rutele tactice de zbor urmează coridoarele văilor, unde este posibil să se obțină acoperire și ascundere, în același timp, obligă la menținerea celor mai mari altitudini posibile de zbor într-un asemenea teren. Zborul în munți poate împiedica utilizarea formațiunilor închise. Operațiunile cu mai multe elicoptere sunt în mod normal planificate a se executa în formațiuni libere sau eşalonate, cu un spațiu mai mare între aeronave.

Terenul potrivit pentru alegerea mai multor zone de aterizare a elicopterelor (Landing Zone/LZ) în regiunile montane este limitat. Zonele de nivel care sunt potrivite pentru LZ-uri montane necesită frecvent o pregătire redusă, dincolo de cercetarea de geniu, deoarece solul este, de obicei, suficient de ferm pentru a suporta greutatea elicopterelor. Atunci când sunt disponibile numai zone de aterizare pentru o singură aeronavă, distanța dintre elicoptere trebuie să crească în mod semnificativ. (Manualul operațiilor de transport aerian, 2019, p. 24).

În *tabelul 1* sunt evidențiate câteva dintre avantajele și dezavantajele rezultate în urma unei analize comparative a celor două tipuri de dislocare a forței – aerian și terestru –, menționate anterior. În acest scop, ca indicatori de referință am utilizat patru dintre principiile luptei, considerate relevante pentru abordarea din cadrul acestei cercetări.

Tabelul 1: Dislocarea forțelor pe calea aerului și terestru – avantaje și dezavantaje (proiecția autorului)

PRINCIPII ALE LUPTEI	Dislocarea aeriană		Dislocarea terestră	
	AVANTAJE	DEZAVANTAJE	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
Economia de forțe/ Economia de efort	1. Capacitate de transport a unei cantități mai mari de tehnică, echipament, muniție. 2. Menținerea capacității de luptă a militarilor.	1. Resursa de aviație este mult mai costisitoare. 2. Sunt necesare aerodromuri ori terenuri de decolare/aterizare a aeronavelor	1. Efort logistic redus	1. Slăbirea capacității de efort în urma deplasărilor, îmbarcat, debarcat ori combinat. 2. Cantitate mai mică de materiale, tehnică, echipament ce poate fi transportată.
Concentrarea efortului	1. Executarea manevrei pe verticală pentru interpoziționarea forțelor.			

Terenul potrivit pentru alegerea mai multor zone de aterizare a elicopterelor (Landing Zone/LZ) în regiunile montane este limitat. Zonele de nivel care sunt potrivite pentru LZ-uri montane necesită frecvent o pregătire redusă, dincolo de cercetarea de geniu, deoarece solul este, de obicei, suficient de ferm pentru a suporta greutatea elicopterelor.

PRINCIPII ALE LUPTEI	Dislocarea aeriană		Dislocarea terestră	
	AVANTAJE	DEZAVANTAJE	AVANTAJE	DEZAVANTAJE
Surprinderea inamicului și evitarea surprinderii	1. Surprinderea inamicului prin dislocarea rapidă în diferite raioane ori poziții a structurilor. 2. Introducerea în luptă a unor structuri suplă de forțe ori a elementelor de sprijin, în locul și la momentul potrivit.	1. Apărarea antiaeriană, de la sol, a adversarului, împiedică utilizarea liberă a traiectelor de zbor ale aeronavelor.	1. Deplasarea în ascuns a forței 2. Condițiile meteorologice facilitează interpoziționarea forțelor în dispozitivul inamicului 3. Evitarea surprinderii de către inamic, prin utilizarea terenului specific mediului montan pentru deplasare	1. Dislocarea nu se poate realiza pe distanțe mai lungi, când este necesar un timp de reacție.
Viteza	1. Viteza de introducere a rezervelor. 2. Viteza de reacție, de adaptare a dispozitivului de luptă.	1. Condițiile meteorologice afectează regimul de zbor al aeronavelor		1. Timp mai îndelungat pentru dislocare.

Reiese, în urma unei analize *joint* a avantajelor și dezavantajelor, în contexte diferite, bazate pe principiile luptei alese ca indicatori de referință în *tabelul 1*, că dislocarea pe calea aerului este de preferat pentru sprijinul acțiunilor de luptă ale vânătorilor de munte. Factorii și condițiile climatice, de timp și de anotimp, fac, de multe ori, diferența, fiind necesară, în acest sens, o planificare riguroasă a acțiunilor de luptă.

NECESITATEA DISLOCĂRII TRUPELOR ALPINE PE CALEA AERULUI

Muntele nu permite cu ușurință deplasarea terestră ori manevra, fie îmbarcat, fie pe jos ori pe schiuri. Clima și condițiile meteo influențează frecvent ducerea acțiunilor de luptă în acest mediu operațional, acționând asupra factorilor-cheie timp și viteză.

Plecând de la definiția climei, ca fiind „succesiunea regulată a proceselor meteorologice determinate de complexul condițiilor fizico-geografice și (care, n.a.) se exprimă prin regimul timpului pe mai mulți ani. Caracteristica climatului munților se înscrie în ierni cu durata de la 6-8 luni cu zăpadă și viscole, veri cu durata de 2-3 luni cu ploi și averse, primăveri și toamne scurte, 10-30 zile cu ploi reci, lapoviță și ninsoare”. (Manualul pentru ducerea acțiunilor tactice în teren muntos, 2015, art. 0211), apreciem că este necesară dezvoltarea unei capacități de transport aerian al forței, ceea ce ar permite deplasarea în vederea executării manevrei, infiltrării, exfiltrării ori prepoziționării, cu o viteză mult mai mare. În acest fel, ar putea fi create avantaje semnificative, iar capacitatea de reacție a structurilor alpine ar putea să sporească. Avantajul vitezei de dislocare generează aplicarea cu succes a unui alt principiu, esențial și foarte important, și anume *surprinderea adversarului*. Situația actuală a câmpului de luptă cere viteză de reacție, mobilitate, flexibilitate, manevre ingenioase și o preocupare continuă în a-l surprinde pe adversar. Este necesar a se înțelege faptul că muntele, ca areal dificil pentru acțiunile militare, solicită multă inițiativă din partea comandanților și o deschidere permanentă către versatilitate. Succesul acțiunilor în terenul muntos-împădurit apare în momentul acțiunilor de tipul *hic et nunc*, pe principiul arhicunoscut: omul potrivit la locul potrivit. Din aceste considerente, apreciem că o dislocare pe calea aerului a trupelor alpine ar crește eficiența acestor forțe și ar spori capacitatea lor de a surprinde inamicul.

Pe lângă pachetul de forțe care urmează a fi introduse în operație, elicopterele au capacitatea de a transporta elemente de conducere, constituindu-se în adevărate puncte de comandă în aer, care să asigure coordonarea și conducerea trupelor de la sol: „(...) pe elicoptere au fost amenajate diferite puncte de comandă pentru unele eșaloane ale trupelor de uscat, realizându-se prin aceasta o conducere mai eficientă, mai elastică, mai oportună și, mai ales, continuă. Un astfel de punct de comandă se poate deplasa rapid, dintr-un loc în altul, acolo unde situația reclamă prezența sa” (Rus, Cioabă, p. 157).

Un aspect deosebit de important apare atunci când vorbim despre economia de forțe și mijloace, despre păstrarea capacității de efort, esențială pentru a conduce trupele alpine de la eficiență către eficacitate. În actuala structură a trupelor de vânători de munte,

Pe lângă pachetul de forțe care urmează a fi introduse în operație, elicopterele au capacitatea de a transporta elemente de conducere, constituindu-se în adevărate puncte de comandă în aer, care să asigure coordonarea și conducerea trupelor de la sol.

Vânătorii de munte sunt considerați a fi trupe specializate pentru acțiuni de luptă în mediul alpin, fiind acea infanterie ușoară care execută o gamă variată de misiuni într-un mediu operațional ostil atât din punct de vedere al condițiilor meteo și al terenului, cât și din punct de vedere al posibilităților de acțiune ale inamicului.

apreciem că mijloacele dedicate asigurării mobilității și transportului de armament, materiale, muniții și echipamente nu corespund întocmai cerințelor mediului de confruntare, ceea ce comportă un efort suplimentar din partea luptătorilor, efort ce îi indisponibilizează în fața unei acțiuni de luptă în care ar trebui să intre direct, prin surprindere și cu o capacitate de efort completă. O dislocare pe calea aerului prin utilizarea elicopterelor de transport considerăm că ar rezolva această problemă, asigurând, în același timp, și reprovizionarea trupelor, aplicându-se principiul logisticii pe verticală, mărin, astfel, capacitatea trupelor alpine de a se autosuține.

Pe lângă surpriza pe care o forță o creează prin dislocarea acesteia pe calea aerului, apare și ascunderea acțiunilor sau a intențiilor, aceasta ca urmare a faptului că nu se pun la dispoziția adversarului indicii de demascare a deplasării ori a acțiunii. Terenul muntos-împădurit oferă mediul propice acțiunilor de luptă desfășurate de o forță aeromobilă, o forță care, dacă dispune de viteză de dislocare și ascundere a acțiunilor, devine aproape indestructibilă și eficace.

Vânătorii de munte sunt considerați a fi trupe specializate pentru acțiuni de luptă în mediul alpin, fiind acea infanterie ușoară care execută o gamă variată de misiuni într-un mediu operațional ostil atât din punct de vedere al condițiilor meteo și al terenului, cât și din punct de vedere al posibilităților de acțiune ale inamicului. În zilele noastre, vânătorilor de munte le-ar fi necesare capacități moderne de deplasare, care să le permită executarea acțiunilor militare în cadrul marii unități tactice ori independent (Toader, 2019, p. 7).

Contextul actual ne demonstrează că majoritatea acțiunilor militare se desfășoară în localități ori în apropierea acestora, pregătirea lor însă se execută în zone montane, retrase, greu accesibile. Acesta este motivul pentru care apreciem că este nevoie de o forță foarte mobilă, specializată în acțiuni într-un astfel de mediu de confruntare, care să poată fi ușor dislocabilă până la distanțe mari și foarte mari, o forță care să poată fi inserată pe calea aerului, fie prin debarcare, rapel ori prin procedeul „fast rope”, fie prin parașutare. Aici poate apărea ideea de „trupe alpine dislocate pe calea aerului”, de aici se poate naște ideea de a forma structuri, mici pentru început, de nivel companie, specializate a acționa în acest mod, din cadrul trupelor de vânători de munte.

Forțele specializate să acționeze în mediul alpin trebuie să aibă un nivel superior de pregătire, să fie atent și riguros selecționate și să dispună de programe de antrenament specifice, similare forțelor pentru operații speciale și structurilor de cercetare în dispozitiv. Pentru a crește nivelul de acțiune și de reacție al acestora, considerăm că ar fi necesar să fie brevetați ca parașutiști militari și pregătiți pentru parașutare în mediul alpin. Există, în Europa, trupe alpine care au în structura lor parașutiști alpini, cei mai renumiți în acest moment fiind italienii de la *Regimentul 4 Alpini* (Grey Dynamics, 2022). Armata germană școlarizează, de asemenea, trupe alpine în vederea obținerii calificării de *parașutist alpin*. Nu ar fi deloc greu să comparăm acțiunea unui vânător de munte care se deplasează pe jos în mediul montan de nivel 2 sau 3, adică înspre zona de creastă, cu cea a unui vânător de munte parașutat într-un gol alpin ori într-o poiană, în apropierea zonei de acțiune. Pentru aceasta, este nevoie, evident, de parașute de tip aripă, cu aterizare de precizie și un pilotaj mult mai eficace în condiții de vânt intens, de o aterizare de precizie și de un transport de materiale și echipament, armament și muniție, hrană și apă. Cu alte cuvinte, fiind o infanterie ușoară în mediul alpin, vânătorii de munte ar putea acționa ca și parașutiștii, diferențiindu-i doar arealul natural în care execută misiunile de luptă. Această capabilitate suplimentară ar crea o serie de avantaje, precum: viteza, surprinderea adversarului, mascarea acțiunilor, păstrarea capacității de efort, creșterea capacității de autosuținere etc.

CONCLUZII

Dislocarea trupelor alpine pe calea aerului trebuie abordată, în contextul geopolitic actual, ca o capabilitate suplimentară necesară vânătorilor de munte, pentru desfășurarea cu succes a acțiunilor militare în teren muntos-împădurit. În cadrul acestei prezentări, au fost evidențiate caracteristicile acestei capabilități, coroborate cu întreaga plajă de misiuni a vânătorilor de munte, din necesitatea dezvoltării acestora în cadrul trupelor alpine și în scopul relevării nevoii de creare a unei capabilități suplimentare de transport al trupelor de vânători de munte prin care să se asigure dislocarea acestora în toate zonele din arealul montan. Dacă structurile luptătoare ar avea posibilitatea de dislocare debarcată, în detrimentul păstrării capacității de efort,

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Forțele specializate să acționeze în mediul alpin trebuie să aibă un nivel superior de pregătire, să fie atent și riguros selecționate și să dispună de programe de antrenament specifice, similare forțelor pentru operații speciale și structurilor de cercetare în dispozitiv.

Structurile de vânători de munte au executat și execută regulat antrenamente în ceea ce privește dislocarea lor pe calea aerului, iar ipoteza de la care am plecat în cadrul acestei cercetări a avut în vedere prezentarea nevoii de aeromobilitate a forței.

a vitezei, surprinderii și surprizei, componenta logistică întâmpină, cu siguranță, mari greutăți în realizarea sarcinilor de aprovizionare, evacuare și transport de armament și de echipamente. În aceste context, apreciem că, în viitorul apropiat, dronele vor putea fi utilizate pentru asigurarea elementului de sprijin logistic pe verticală, funcție esențială a luptei în teren muntos-împădurit.

Structurile de vânători de munte au executat și execută regulat antrenamente în ceea ce privește dislocarea lor pe calea aerului, iar ipoteza de la care am plecat în cadrul acestei cercetări a avut în vedere prezentarea nevoii de aeromobilitate a forței. Dacă dotarea cu elicoptere a structurilor de vânători de munte nu este luată în calcul în acest moment, considerăm oportună formarea acestora ca parașutiști militari prin brevetare pe structuri de nivel pluton/companie. Acest fapt ar constitui un avantaj major în ceea ce privește utilizarea și proiectarea forței la distanțe mari. Efectele în adâncime, create în urma acțiunilor forței proiectate, oferă avantaje forței care atacă atât prin dezorganizarea prin manevrare a inamicului, cât și prin întreruperea liniilor de aprovizionare și a dispozitivului de luptă al acestuia. Din acest motiv, acțiunile întrunite la nivel operativ pot avea o replică la nivel tactic prin acțiuni de tip *combined arms* ori prin acțiuni de sprijin al aviației pentru proiectarea elementelor tactice.

Dacă ar fi să analizăm situațiile actuale, în contextul în care se desfășoară acțiunile de luptă în zilele noastre, observăm că, pentru a menține un tempo corespunzător cu cel al adversarului, este necesar a gândi elicopterul ori parașutarea structurilor de vânători de munte ca pe o oportunitate ce trebuie susținută și implementată. Astfel, se câștigă viteză, se realizează surpinderea adversarului, manevra este judicios executată, iar o importantă capacitate de efort este păstrată. În acest sens, propunem ca, în cadrul structurilor de vânători de munte din Armata României, să se înființeze structuri capabile a fi dislocate ori parașutate în zone de acțiuni militare greu accesibile. Aceste structuri ar putea urma modele deja existente în țări cu tradiție în această specialitate militară (Italia, Germania).

RESURSE BIBLIOGRAFICE:

1. ATP-3.2.1., Doctrina NATO, <https://www.mwcoe.org/atp-3-2-1-3-conduct-of-land-operations-in-mountainous-terrain-vtc-writing-session>, accesat la 17 martie 2024.
2. Biddle, S.D. (2006). *Military Power: Explaining Victory and Defeat in Modern Battle*, <https://www.amazon.com/Military-Power-Explaining-Victory-Defeat/dp/0691128022>, accesat la 12 martie 2024.
3. FM 3-99 (2015). U.S. Army, https://armypubs.army.mil/ProductMaps/PubForm/Details.aspx?PUB_ID=105021, accesat la 17 martie 2024.
4. F.T.-1, *Doctrina operațiilor forțelor terestre* (2017). București.
5. F.T./V.M.-1 (2018). *Manualul pentru luptă al brigăzii de vânători de munte*. București.
6. *Geografia României, vol. III. Carpații Românești și Depresiunea Transilvaniei* (1987). Sub redacția: Oancea, D., Velcea, V., Caloianu, N., Dragomirescu, Ș., Dragu, Gh., Mihai, E., Niculescu, Gh., Sencu, V., Velcea, I. București: Editura Academiei.
7. Grey Dynamics (2022), <https://greydynamics.com/the-italian-special-forces/>, accesat la 12 martie 2024.
8. *Manualul pentru ducerea acțiunilor tactice în teren muntos* (2014). București.
9. *Mountain Warfare Operations* (2014). Department of the Navy, Headquarters United States Marine Corps. Washington D.C., <https://www.scribd.com/document/349051836/navmc-3500-70b-mountain-warfare-operations-t-r-secure>, accesat la 17 martie 2024.
10. Petrescu, D.L., Ioniță, C.C. (2020). *Strategia de dezvoltare a capacităților Armatei României – 2040. Studiu de specialitate*. București. Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”.
11. Petriceanu, Al., gl.-mr., Ghelmegeanu, Al., col. (1977). *Terenu și acțiunile de luptă*. București: Editura Militară.
12. Rus, I., gl.-mr., Cioabă, A., col. dr. (1988). *Componenta verticală a războiului modern*. București: Editura Militară.
13. Stanciu, C.O., col. prof. univ. dr., Gimiga, S.I., col. drd. (2023). *Noile tehnologii și impactul lor asupra domeniului militar*. București: Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”.
14. Suman, Gh., col. (rtr.), Teglaș, C., gl.bg. (2019). *Pe cărări de munte spre înalte culmi*. București: Editura Univers Științific.
15. Toader, P., gl.bg. (2019). *Capabilități cerute de zona montană*. În revista „Floare de colț”.
16. <https://it.wikipedia.org/wiki/Alpini>, accesat la 12 martie 2024.

GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ